

Evropski puls

Elektronski mjesecnik za evropske integracije - broj 71, avgust 2011.

TEMA BROJA

**Da li je Vlada
ispunila uslove EK
o borbi protiv korupcije
i kriminala**

intervju

Predsjednik Nacionalnog vijeća
za praćenje sprovođenja
Strategije suzbijanja korupcije
u Hrvatskoj, dr Željko Joksimović

analiza

Šta su pokazali i dokazali pregovori
vlasti i opozicije o statusu jezika

region

Medijski autizam

Uvodnik:

Vladan Žugić

Tovljenje

Bivši njemački ambasador **Peter Plate** rekao je prilikom odlaska iz Podgorice polovinom avgusta, da se u Crnoj Gori „od Mišljenja EU datog u novembru 2010. promijenilo mnogo toga, više nego tokom dvije i po godine koje su mu prethodile“.

To je teško opovrgnuti, samo ako se prisjetimo slučajeva Šarić, Kalić ili Zavale, sada prepoznate kao rezultat unutarstranačke borbe u DPS, umjesto borbe protiv korupcije, te odluka viših sudskih instanci da preko noći oslobođe medije optužbi za klevetu od strane bivšeg premijera **Mila Đukanovića** i drugih funkcionera vladajuće partije, te tajkuna i kriminalaca.

Međutim, mjesec dana prije oduke Evropske komisije (EK) o datumu pregovora, dok čekamo kraj pomalo tragikomične sapunice o statusu srpskog jezika u obrazovnom sistemu i izbornom zakonu, kao prvom uslovu Brisela, mora se postaviti pitanje da li je ispunjeno preostalih šest uslova.

Da li Crna Gora zaslužuje datum pregovora, ako policija pokazuje toliki nedostatak kapaciteta (ili je u pitanju sprega sa organizovanim kriminalom) da ne može otkriti ko je za mjesec dana zapalio četiri automobila "Vijesti", što je udar na slobodu medija? Da li zaslužujemo datum pregovora, ako se Vlada poigrava sa pravima LGBT populacije?

Ili, što se desilo sa najavom vrhovne državne tužiteljke (VDT) **Ranke Čarapić** da će, pored **Safeta Kalića**, početkom avgusta tužilaštvo procesuirati još jedan krupan slučaj? Da li VDT čeka ishod pregovora o izbornom zakonu, razmišljajući na sljedeći način – ako se usvoji izborni zakon, precesuiraćemo taj slučaj jer tada samo borba protiv korupcije može biti ozbljna prepreka za datum pregovora. Ako se to ne desi, ostavićemo tu krupnu ribu za sljedeću fazu evropskih integracija, neka se još malo tovi.

Kalendar

09 - 10. avgust

Vestervele u zvaničnoj posjeti / Svako ko želi da postane član EU mora da poštuje i obezbijedi tu slobodu izražavanja i slobodu medija. To je od centralnog značaja za Njemačku kao prijatelja evropske perspektive Crne Gore. Njemačka će, stoga, i dalje podržavati Crnu Gora u sprovođenju unutrašnjih reformi i u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala", rekao njemački šef diplomatijske misije **Gvido Vestervele** koji se tokom prve posjete Crnoj Gori sastao sa njenim zvaničnicima, te predstavnicima medija i NVO sektora.

15. avgust

Francuska ambasadorka: Opozicija mijesha stvari / Ambasadorka Francuske u Podgorici **Dominik Gazui** kazala da je zahtjev opozicije da se srpski jezik izjednači sa crnogorskim u obrazovnom sistemu, što je njen uslov za podršku izbornom zakonu, unutrašnja stvar Crne Gore, ali da treba prestati sa miješanjem različitih stvari.

15. avgust

Počeli pregovori o jeziku / Premijer **Igor Lukšić** i opozicioni prvaci počeli pregovore o statusu crnogorskog i srpskog jezika u obrazovnom sistemu. Lukšić opoziciji ponudio sporazum naslovljen kao "Politički dogovor o pojedinim pitanjima koja se tiču evropskih integracija Crne Gore".

17. avgust

Više urađeno za pola godine, nego za prethodne dvije / Odlazeći ambasador Njemačke u Crnoj Gori **Peter Plate** ocijenio da se od Mišljenja EU o zahtjevu Crne Gore za članstvo iz novembra 2010. promijenilo mnogo toga, više nego tokom dvije i po godine koje su mu prethodile.

22. avgust

Nova sjednica o izbornom zakonu / Predsjednik Skupštine **Ranko Krivokapić** zakazao sjednicu Skupštine na kojoj će se po sedmi put raspravljati o izbornom zakonu koji su konačno dogovorili i potpisali predstavnici DPS, SDP, SNP, Nove i PzP. Uprkos tome usvajanje ovog zakona je neizvjesno jer opozicija, kao uslov da bi ga podržala, traži ravnopravnost srpskog sa crnogorskim jezikom.

Pomoć zemljama EU u krizi nije izazov za budžet, već za politiku

Euro nije u krizi

Yves Bertoncini

Autor je generalni sekretar
think-tank organizacije
Notre Europe

Euro nije "u krizi" - on je čak u veoma dobrom stanju, s obzirom da je kurs krajem jula iznosi više od 1,4 dolara, sa svim lošim stranama (za konkurentnost evropskih proizvoda), ali i prednostima (prije svega po pitanju troškova za energetiku) koje to sa sobom nosi. Zbog toga bi bilo bolje da analiziramo druge "krize" čiji smo svjedoci, ne gubeći iz vida činjenicu da se način na koji ćemo o njima govoriti odražava na prioritete koji su na dnevnom redu donosilaca odluka u Evropi i na stav javnog mnijenja. Ukoliko kriza postoji, to je "kriza ekonomske i monetarne unije", koja je do 2008. pokazala rezultate dostoje divljenja, ali čiji način upravljanja nije bio otporan na nalete krize. Problem tog načina upravljanja bila je neuravnoteženost, na koju su toliko puta ukazivali Jacques Delors i Tommaso Padoa-Schioppa - neuravnoteženost između veoma tjesne monetarne integracije, čiji simbol je Evropska centralna banka, i nedovoljne ekonomske integracije, između ostalog u pogledu poštovanja "Pakta stabilnosti i rasta".

Ta kriza je, takođe i prije svega, "dužnička kriza", kriza javnog i privatnog duga, koja u velikoj mjeri prevaziđa zonu eura, što pokazuju finansijske teškoće sa kojima se suočavaju SAD, ali i Velika Britanija uprkos devalvaciji funte. Ta dužnička kriza predstavlja test solidarnosti unutar EU i nije prije svega "budžeski test", s obzirom na to da izvlačenje Grčke iz krize iziskuje pozajmice ograničenog izosa u poređenju sa bogatstvom EU, kao i pozajmice Irskoj i Portugaliji (6% BDP zone eura za sve tri zemlje zajedno). Riječ je o testu političke prirode, u situaciji koju obilježavaju negativan stav javnog mnjenja u zemljama EU i ponekad nejasne poruke koje javnosti upućuju državni i evropski zvaničnici. Sa uspostavljanjem "EFSF", fonda koji omogućava pomoć zemljama u teškoćama, i koji će od sada moći da kupuje njihov dug i pruža im preventivnu pomoć, taj test je položen. Ne treba ni reći da ponekad suvišno razobličavanje ranijih grešaka Grčke i slabosti zemalja koje traže

pomoć EU nije doprinijelo duhu kompromisa, kao ni precjenjivanje troškova koje će zbog planova pomoći evropskim zemljama snositi nacionalni budžeti i teškoće da se kaže da je plan za izvlačenje iz krize u interesu svih, uključujući i zemalja koje pružaju pomoć. Takođe, ne treba ni pomenući da će morati mnogo da se učini da bi se smanjila ogorčenost i jednih i drugi prije nego što se i pomisli na produbljivanje ideja o eventualnom izjednačavanju rizika državnih dugova kroz emitovanje "evropskih obveznica".

Potrebno je istaći da su trenutne teškoće nastale iz finansijske krize koja se pojavila sa druge strane Atlantika 2008., što neki, kako se čini, povremeno žele da se zaboravi i prekomerno insistiraju na "krizi eura". Trenutni spoj više "kriza" treba da nas podstakne da tu riječ koristimo oprezno - nije nepristrasno govoriti od "krizi eura", umjesto da se odaberu neke prikladnije riječi. Nadajmo se da će iz tog razloga šefovi država i vlada tokom narednih mjeseci moći da pruže odgovarajuće poruke i odgovore, kao i zvaničnici evropskih institucija, na čelu sa predsjednikom Komisije Jose Manuel Barrosom.

Izvor: EurActiv

Da li su crnogorske vlasti ispunile uslove EK
koji se tiču borbe ptoriv korupcije i organizovanog kriminala

Između jedinice i prelazne ocjene

Samir Kajošević

Rezultati u borbi protiv organizovanog kriminala i, posebno, korupcije mogli bi biti najveća prepreka Crnoj Gori za dobijanje datuma pristupnih pregovora sa Evropskom unijom, ukoliko Skupština u septembru usvoji izborni zakon i tako ispuni prvi briselski zadatak. Rezultati pravosuđa i policije u borbi protiv korupcije i kriminala svode se na nekoliko sudskih procesa koje prati dilema kakav će biti njihov konačan ishod, te na usvajanje nekoliko antikorupcijskih zakona čija rješenja pokazuju da vlast ide samo do one crte koja će u ovoj fazi integracije zadovoljiti Brisel. Zbog toga se Vlada, u iščekivanju oktobarskog izvještaja EK, može zapravo uzdati da će Brisel i države članice više ocjenjivati, takođe diskutabilnu, volju za borbot protiv korupcije i kriminala, i regionalni kontekst, nego konkretnе rezultate. Predsjednik Nacionalnog savjeta za evropske integracije (NSEI) Nebojša Medojević smatra da je borba protiv organizovanog kriminala i korupcije evropski zadatak u kojem je Vlada Crne Gore najviše podbacila. U prethodnoj go-

Uz ocjenu da su rezultati u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala "prilično skromni", Zlatko Vujović kaže da dobijanje datuma pregovora sa EU nije kraj, već nova stepenica u procesu integracija: "Tek sad počinje težak period za ovu Vladu i ispunjavanje zahtjevnih uslova".

dini, prema njegovom mišljenju, nije pokazana čak ni politička volja za rješavanjem tog problema. Zbog toga, Medojević očekuje da EK neće žmuriti na slabe rezultate iz Podgorice. "Najgoru ocjenu ćemo dobiti iz oblasti borbe protiv organizovanog kriminala. Iz evropskih centara se odavno nagovještava da tu nema vidljivih rezultata. Oni od nas ne očekuju usvajanje zakona, akcione planove i trening, za njih su mjerljivi rezultati broj uhapšenih i broj pravosnažnih presuda", upozorava Medojević.

Sudeći prema ispunjavanju Akcionog plana za sprovođenje preporuka EK, prethodnih pola godine Lukšićeva Vlada uglavnom je bila fokusirana na pisanje antikorupcijskih zakona i jačanje državnih kapaciteta kroz organizovanje seminara. Tako su početkom ljeta, i pored negodovanja funkcionera DPS-a, usvojene izmijene Zakona o sprječavanju konflikta interesa kojim se poslanicima zabranjuje članstvo u upravnim odborima. Tek nakon intervencije EK, u zakon je uvedena i norma prema kojoj u poslaničkim klupama ne mogu biti direktori državnih preduzeća i gradonačelnici. Ipak, zakon nije regulisao transparentniji izbor članova Komisije, čime je ostavljena mogućnost da na njenom čelu i dalje budu partijski podobni kadrovi. Izmijenjen je i Zakon o finansiranju političkih partija kojim se jača kontrola tokova novca u strankama, ali nije regulisan rad Državne izborne komisije, zadužene za sprovođenje zakona. U njoj će, kao i do sada, na čelu biti predstavnik vladajuće koalicije. Skupština je krajem jula usvojila i Zakon o javnim nabavkama, oblasti najviše pogodenoj korupcijom, a poslanike, između ostalog, očekuje glasanje o Zakonu o policiji, Zakonu o slobodnom pristupu informacijama, Zakonu o državnim službenicima i namještenicima i Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji.

Korupcija zahvatila i one koji treba da je spriječe

Medojević upozorava da je zahvaljujući dugogodišnjoj toleranciji državnih organa, korupcija postala veliki, strukturni problem koji je zahvatio čitav sistem. "Ako kažemo da je Crna Gora fenomen zarobljene države u kojoj interesne strukture utiču na kreiranje politike vlade, zakone u Skupštini i odluke sudija onda tu više nema spasa. Naš društveni sistem je metastazirao s aspekta korupcije, a institucije koje smo formirali da se bore protiv tog problema sada su izvor korupcije. Najbolji primjer su Komisija za javne nabavke ili Komisija za spriječavanje konflikta interesa", cijeni Medojević.

Predsjednik Upravnog odbora Centra za monitoring (CEMI) **Zlatko Vujović** smatra da je donošenjem zakona ostvaren primjetan napredak u ispunjavanju uslova EK, ali da to još nije dovoljno. Vlada **Igora Lukšića** je konsultovanjem civilnog sektora prilikom izrade Akcionog plana za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, smatra on, napravila veliki korak u odnosu na Vladu **Mila Đukanovića**. Ipak, većina odredbi iz Akcionog plana za sada funkcioniše samo na papiru. "Nažalost, pomaka gotovo nema u ispunjavanju ni novousvojenog Akcionog plana. Odložena je reforma institucionalnog okvira za borbu protiv korupcije, tako da ne možemo očekivati od postojećih institucija, niti od njihovih i dalje istih ključnih ljudi, značajnije uspjehe u borbi protiv korupcije", upozorio je Vujović, koji je i član Nacionalne komisije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala. U uslovima 4. i 5. koje je Evropska komisija izdiktrala Crnoj Gori krajem prošle godine se navodi: "unaprijedenje antikorupcijskog pravnog okvira i sprovođenje vladine Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala i Akcionog plana; uspostavljanje čvrstog mehanizma za praćenje rezultata u oblasti istraga, gonjenja i pravosnažnih sudske presude, na svim nivoima; jačanje borbe protiv organizova-

Uprava policije inicirala je sedam finansijskih istraživačkih poslova, dok Tužilaštvo sprovodi finansijske istrage u slučajevima Šarić i Kalić.

nog kriminala koja se zasniva na procjeni prijetnji, proaktivnim istragama; pojačana saradnja sa regionalnim i partnerima iz EU; efikasna obrada kriminalističkih obavještajnih podataka i povećanje kapaciteta za sprovođenje zakona i koordinaciju".

Uz ocjenu da su rezultati u borbi protiv korupcije i kriminala "prilično skromni", predsjednik Upravnog odbora CEMI-ja upozorava da dobijanje datuma pregovora nije kraj već nova stepenica u procesu integracije. On očekuje da će, zbog toga, EK u oktobru ocjenjivati rješenost vlasti da ispunjava evropske kriterijume: "Tek sad počinje težak period za ovu Vladu i ispunjavanje zahtjevnih uslova".

Da vlast u ovoj fazi integracije ne planira radikalne promjene, potvrđuje i broj presuda i uhapšenih zbog djela povezanih sa koprupcijom i organizovanim kriminalom. Hapšenje funkcionera budvanske opštine zbog afere "Zavalu", među kojima su i **Dragan Marović**, brat potpredsjednika DPS-a **Svetozara Marovića** i gradonačelnik Budve **Rajko Kuljača**, završeno je njihovim puštanjem iz pritvora. Oni će, uz poslanika DPS-a **Đorđa Pinjatića**, koji

Izbornim zakonom peglaju nerad tužilaštva i policije

Vujović smatra da je potenciranjem priče o izbornom zakonu, borbu protiv korupcije i kriminala vlast svjesno potisnuta u drugi plan. Time je pažnja javnosti skrenuta sa uslova EK koji je teže ispuniti dok se, kako smatra, priča o datumu pregovora svela na političko prepucavanje i vještački stvorene debate. "Vladajuća koalicija nije to radila sama, već uz zdušnu podršku opozicije, koja je koristila ovu tematiku za homogenizovanje svog biračkog tijela i raspodjele birača između sebe. Kako ističe vrijeme vjerujem da će se smiriti strasti, te uslijed intervencije evropskih zvaničnika, da će se doći do potrebne većine i usvajanja izbornog zakona, koji će rezultirati i dobijanjem datuma pregovora", smatra Vujović. Za razliku od njega Medojević tvrdi da ljudi bliski šefu DPS-a Milu Đukanoviću ne žele početak pregovora. Na taj način, uzrok problema na putu ka EU biće opozicija dok će, kako je kazao, pitanje korupcije ostati u sjenci. "Ja sam zato tražio da usvojimo izborni zakon, kako bi na vidjelo izbacili rezultate policije, ANB i Tužilaštva. Onda bi EK ukazala gdje je glavni problem u ispunjavanju briselskih uslova" očekuje omogućavanje pristupa evropskim fondovima.

se vratio u Skupštinu, morati da čekaju nastavak suđenja koje je zakazano za septembar. Policiji iz Delegacije EU u Podgorici nijesu zamjerili na saradnju sa kolegama iz drugih država, navodeći da je ostavrena saradnja sa policijom Srbije, Italije (u slučaju Šarić), te Njemačke i Španije (razbijanje lanca trgovine narkoticima u kojoj je crnogorska policija imala manju ulogu). Osim hapšenja Budvana, Uprava policije, je kako se navodi u Akcionom planu,inicirala sedam finansijskih istraga, dok Tužilaštvo sprovodi finansijske istrage u slučajevima **Darka Šarića i Safeta Kalića**. Iako je „zamrzlo“ 876.000 eura i 55.000 dolara na njihovim računima, u Crnoj Gori još nije bilo sudskih odluka za oduzimanje imovine stećene krivičnim djelima. Upravo na primjeru Šarića i Kalića koji su izbjegli hapšenje, dok su u zatvoru završili njihovi najbliži saradnici i rodbina,

Medojević objašnjava zašto u Crnoj Gori još nije bilo hapšenja krupnih riba. On smatra da je korupcija postala lijepak koji povezuje sve slojeve vlasti i kriminalce, zbog čega će biti teško razbiti mrežu korumpiranih političara, funkcionera i državnih službi. "Jasno je da je korupcija postala sistem ponašanja i da je u toj mreži hiljade ljudi koji imaju koristi i politički su vezani za DPS. Tu nema mogućnosti za promjene, čak i kad bi došlo do promjena na čelu partije, jer bi onda morao da hapsi svoje partijske drugove".

Ipak, Vujović smatra da i pored zvaničnog insistiranja Brisela dobijanje datuma neće zavisiti samo od ispunjavanja kriterijuma. Odluke Evropske unije, prema njegovom mišljenju, nijesu isključivo politika standarda, već je od značaja i regionalni politički kontekst. On ističe da Crna Gora ima realne šanse za pregovore zbog stanja u kojem se nalaze ostale države zapadnog Balkana koje očekuju pregovore. "Zato vjerujem da će regionalni politički kontekst pomoći Crnoj Gori da lakše, nego što smo možda očekivali, dobije datum pregovora. Nakon posjete Angele Merkel Beogradu, i pozitivnog interesovanja Njemačke za Crnu Goru, počelo je bilo da bude jasnije da EU želi da koristi Crnu Goru kao pozitivan primjer, te kao ohrabrenje zemljama regiona da je Evropa i pored uvođenja strožijih uslova, otvorena za dalje proširenje", smatra on.

Početak pregovora naredne godine bi, prema mišljenju predsjednika NSEI, mogao izazvati pomake i u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije. Otvaranjem pregovaračkog procesa, smatra on, Vlada bi bila primorana na promjene kroz nove konkretnе uslove, koji će biti teži za ispunjavanje. "Kroz taj spoljni pritisak, kao što je bio slučaj sa Hrvatskom i Bugarskom, dobili bi jednu Vladu koja je spremna zbog evropskih integracija napraviti radikalne rezove. To bi za početak podrazumijevalo kadrovske promjene na ključnim pozicijama kao što su šefovi Uprave policije, Agencije za nacionalnu bezbjednost i Državnog tužilaštva", tvrdi Medojević.

Što su pokazali i dokazali pregovori vlasti i opozicije o jeziku
Prezrela politička elita

Nedeljko Rudović

Zaslužuje li Crna Gora da dobije datum pregovora sa EU i tako zakorači na novu stepenicu prema potencijalnom članstvu u Uniji? Gledajući crnogorsku "političku elitu", Crna Gora zaslužuje samo hitno i temeljito političko resetovanje, kaznenu ekspediciju koja će tobožnje partijske lidere i dolidere bolno osvijestiti i tako ih natjerati da nauče da posao kojim se bave nije igra nego ozbiljna rada od čijih rezultata zavisi hoće li društvo koje su umislili da treba da predvode ostati u balkanskom blatu ili uspjeti da se pridruži ozbiljnim državama u kojem politika ne znači tvrdoglavost nego umjetnost pronalaženja rješenja. Bezuspješni i izgleda neiskreni pokušaji sklapanja dogovora o statusu srpskog jezika u obrazovnom sistemu ponovo su osvijetlili svu nezrelost crnogorskih političara, a u jednom dijelu moguće i nevoljnost da učine i najmanji napor da Crnu Goru uvedu u porodnicu evropskih naroda.

Gledajući crnogorsku "političku elitu", Crna Gora zaslužuje samo hitno i temeljito političko resetovanje, kaznenu ekspediciju koja će tobožnje partijske lidere i dolidere bolno osvijestiti.

Krenuli su da usaglašavaju izborni zakon tek pošto im je "zaprijetio" šef njemačke diplomatiјe **Gvido Vestervele**, pa su ga na kraju usaglasili, ali po svemu sudeći uzaludno jer bez dogovora o srpskom jeziku opozicija neće da ga podrži i obezbijedi neophodnu 2/3 većinu za njegovo usvajanje. To znači da Crna Gora najvjerovalnije neće dobiti datum pregovora o članstvu u EU. Na stranu ko je kriv, a i vlast i opozicija nose po dio krivice, pokazuje se da crnogorski političari nijesu elementarno svjesni svoje uloge i odgovornosti. Ili, da svjesno učestvuju u opstrukciji interesa svojih birača i svoje države.

Pitanje je zašto je to tako? Da li zbog svog neznanja, nedostatka vizije, manjka političke hrabrosti ili prostota, zato što su ubijedeni da neće za sve to biti kažnjeni. Biće najprije da su sigurni da neće snositi nikakve posljedice. Vladajuće

DPS i SDP zato što se već 13 godina pokazuju da im sadašnja opoziciona struktura ne može naškoditi čak i kada je bolno evidentno da im je bavljenje politikom postalo isključivo način za sve veće zarade i privilegije. A opozicija zato što misli da će, što god radila i koliko god neuspjeha nizali, ostati u političkoj arenici, zato što još nema nijedne ozbiljnije nove političke strukture koja bi mogla da ih opameti i počne da se bavi politikom sa ciljem da Crna Gora dobije odgovorniju i pošteniju vlast.

Kako onda treba da izgleda ta kaznena ekspedicija koja će spustiti na zemlju umišljene lidere i dolidere? Da li je izlaz u formiraju nove stranke koja bi bila kadra da Crnu Goru povuče naprijed i koja politiku neće shvatati samo kao najlakši način za zaradu? Ili je možda rješenje u novim liderima i novom konceptu opozicionih stranaka? Da li su one trenutno u stanju da ih izrode? Odgovori na ova pitanja za sada nijesu poznati, ali bi morali biti vrlo brzo ukoliko Crna Gora zaista želi evropsku perspektivu i status moderne, pravno uređene i ekonomski napredne države. U suprotnom, ovakva ne zaslužuje ni datum pregovora, ni pregovore ni EU.

Predsjednik Vijeća za praćenje sprovođenja Strategije suzbijanja korupcije u Saboru Republike Hrvatske, Željko Jovanović

Presude i oduzimanje imovine lijek protiv karcinoma korupcije

Nacionalno vijeće za praćenje sprovođenja Strategije suzbijanja korupcije, kao tijelo hrvatskog Sabora, prvo je progovorilo o korupciji u carini i blagajni Hrvatske demokratske zajednice (HDZ). Na insistiranje tog tijela sve državne kompanije su morale donijeti akcione planove, a tematske sesije o korupciji u ekonomiji, medijima, zdravstvu i na Univerzitetu u velikoj su mjeri podigle svijest građana o potrebi aktivnog učešća u suzbijanju korupcije, kazao je za Evropski puls predsjednik Nacionalnog vijeća, dr Željko Jovanović.

To tijelo formirano je odlukom Sabora Republike Hrvatske polovinom 2006. U njegov sastav ulaze poslanici, te predstavnici poslodavaca, sindikata, NVO koje se bave problemom korupcije, te predstavnici akademske zajednice i medija. Nacionalno vijeće ima predsjednika koji se bira iz redova opozicije i deset članova. Stavove i mišljenja Nacionalno vijeće donosi većinom glasova koje u javnosti iznosi njen predsjednik.

Inicijativa za formiranje sličnog tijela u Crnoj Gori postoji još od 2006, na osnovu Rezolucije Skupštine Crne Gore o evropskim integracijama. Međutim, vladajuća koalicija uporno odbija opozicione prijedloge, uz

Kazne za stranke, ako su se i funkcioneri bavili korupcijom

„Želim dodati da imamo i Zakon o krivičnoj odgovornosti pravne osobe, što znači da ako bivši premijer i predsjednik HDZ-a Ivo Sander, na primjer, bude osuđen za korupciju i crne fondove HDZ-a u koje je korupcijom otiman novac iz državnih kompanija, onda se mora pokrenuti i pitanje krivične odgovornosti HDZ-a kao pravne osobe. U tom slučaju, HDZ može biti kažnjen sa 5 miliona kuna i dužan je nadokanditi svu štetu koju je nanio državnim kompanijama iz koji su isisali novac za finansiranje stranačkih i ličnih poteba Sandera i njegovih najbližih saradnika u HDZ-u”, pojasnio je Jovanović.

obrazloženje da bi se posao tog tijela poklapao sa radom skupštinskog Odbora za odbranu i bezbjednost ili Nacionalne komisije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala u kojoj Skupština ima samo dva predstavnika i čije sjednice su tek nedavno otvorene za javnost.

» *Kako funkcioniše Nacionalno vijeće? Da li ima pravo da organizuje kontrolna ili konzultativna saslušanja, na koji način sarađuje sa policijom, tužilaštvom, i drugima?*

suzbijanja korupcije, što uključuje i aktivnu saradnju sa represivnim aparatom kroz razmatranje izvještaja o radu policije, Državnog tužilaštva Republike Hrvatske (DORH), te svih ostalih nositelja sprovođenja strategije.

Nacionalno vijeće sistemski prati rad policije i DORH-a, te organizuje tematske sjednice o svim pitanjima koja su bitna za borbu protiv korupcije i insistira na jačanju i koordinaciji policije i DORH-a u što bržem rješavanju svih predmeta sa elementima korupcije, od istrage do pravosudne presude. Jedini učinkovit lijek protiv karcinoma korupcije su pravosnažne presude i oduzimanje sve imovine stečene korupcijom.

Hrvatska danas, između ostalog, i zaslužom našeg rada u Nacionalnom vijeću ima uspostavljenu uskočku vertikalnu koju čine policija, državno odvjetništvo i uskočki sudovi, pa smatram da i zakonski i institucionalni okvir garantuju uspješniju borbu s korupcijom nego prije.

Ipak, rezultati još nijesu vidljivi jer nema niti jedne presude za slučajeve visoke političke korupcije.

» Koliko su česti slučajevi da se Nacionalnom vijeću obraćaju pravna i fizička lica, što je predviđeno odlukom o radu vijeća? Da li postoji mogućnost anonimnih prijava od strane fizičkih i pravnih lica?

Nacionalno vijeće je dužno razmotriti sve pritužbe, bilo da se radi o pravnim osobama ili građanskim licima, a jednakost tako postupamo i sa anonimnim prijavama, koje u skladu sa ovlašćenjima prosljedujemo nadležnim tijelima i tražimo njihovo postupanje u skladu sa zakonskim ovlašćenjima.

Nacionalno vijeće ne sprovodi istrage i ne donosi presude, ali je svojim autoritetom potaknulo rasvjetljavanje brojnih korupcijskih afera u državnim kompanijama.

Za svoj rad Nacionalno vijeće dobilo je priznanje i od predsjednika Iva Josipovića i Evropske komisije, koja je u svojim izvještajima o ispunjavanju uslova za zatvaranje pregovora sa Hrvatskom apostrofirala podsticajnu ulogu Nacionalnog vijeća u unaprijeđenju borbe protiv korupcije. Prosječno, dobijamo bar jednu prijavu dnevno.

» Što biste izdvojili kao najveći uspjeh Nacionalnog vijeća u borbi protiv korupcije?

Nacionalno vijeće je prvo ukazalo na manjkavost Strategije koja nije predviđala nikakve akcione planove, npr. za Kalmetino ministarstvo mora, saobraćaja i infrastrukture u kojem je naprsto cvijetala korupcijska klima. Na naše insistiranje sve državne kompanije su morale donijeti akcione planove suzbijanja korupcije, prvi smo javno progovorili o blagajniku HDZ-a i direktoru Carine Barišiću i carini kao leglu korupcije, a naše tematske sesije o korupciji u

ekonomiji, medijima, zdravstvu na Univerzitetu u velikoj su mjeri podigle svijest građana o potrebi aktivnog učešća u suzbijanju korupcije. Danas je Nacionalno vijeće nezaobilazni subjekt u kreiranju strateških i akcionalih antikorupcijskih planova u Hrvatskoj.

» • Da li u hrvatskom Zakonu o sprječavanju konflikta interesa postoje odredbe prema kojima se može oduzeti imovina stečena na osnovu konflikta interesa ili je to pitanje regulisano drugim zakonom? Ovo Vas pitam zato što su nedavno u Crnoj Gori usvojene izmjene Zakona o sprječavanju konflikta interesa, na zahtjev EK. Vlada je odbila da unese odredbu o zamrzavanju ili oduzimanju nelegalno stečene imovine na osnovu konflika interesa, što je bila jedna od sugestija EK. Vlada je objasnila da je to pitanje obuhvaćeno Krivičnim zakonikom Crne Gore.

Hrvatski Zakon o sprječavanju sukoba interesa više manje je uskladen sa EU regulativom i on je prije svega preventivni, a ne reprezativni zakon.

Predviđene su novčane kazne za sve funkcionere koji se zateknu u sukobu interesa, a samo zakonsko sankcioniranje korupcije koja je nastala kao posljedica sukoba interesa regulirano je krivičnim zakonodavstvom.

Zakonska rješenja o oduzimanju imovine za koju se ne može dokazati porijeklo su veliki napredak u borbi sa svima koji su se nezakonito obogatili u Hrvatskoj u proteklih 20 godina.

» Da li u hrvatskom zakonodavstvu postoji odredba prema kojoj se mogu poništiti ugovori i drugi akti nastali za vrijeme konflikta interesa? To je, takođe, jedna od sugestija EK koju naša Vlada nije prihvatile, uz obrazloženje da bi imala retroaktivno dejstvo, što je suprotno Ustavu?

Svaki štetan ugovor, koji je donijet suprotno zakonskim pravilima može biti poništen, a osoba koja je donijela takav štetan ugovor mora za to odgovarati.

V.Ž.

Hvaljen SKOJ

Brano Mandić

Slušam Hoze Felisiana, kao neka baba, odmaram mozak i udove, na odmoru sam krvavo zasluženom, ali termini pritiskaju i kad misliš da si im pobjegao. Najgore je kada nemaš potrebu da pišeš, a neko očekuje da imaš svoj blistavi stav na tacni deadline-a. Ove sedmice, nažalost, nema tog problema. Ove sedmice, jedan je dječak učinio da bi svi koji su ikad zašiljili pero morali nešto da napišu. Makar kratko i apelativno, samo da se ne prečuti težak zločin u Nikšiću.

Dečko je 40 puta izbo čovjeka koji mu može biti djed. Izvadio mu je lijevo oko, spalio mu kosu i na zidu nacrtao pentagram sa porukom. Neka vidi j..... Crna Gora šta sam uradio. Ubistvo kompozitora, šansonjera i pisca pjesama za djecu Laza Tripkovića vjerovatno je najmonstruoznije od rata na ovamo. Zločin se desio u Nikšiću, drugom po veličini gradu u Crnoj Gori. U naselju Rastoci, u kojem se nižu nezavršene kuće sivih fasada. Iza tih zidova nerijetko žive bivši radnici Željezare, sastavljaju kraj s krajem i pitaju se gdje su u životu pogriješili. Tamo je neka druga Crna Gora koja se rijetko slika za televiziju.

Naravno, koliko god zlokobno siromaštvo izbijalo iz rastočkih ulica i tukla memla jadnog predgrađa, ne možemo isključivo „društveno usloviti“ mladićevo zvjerstvo. Takav pristup bio bi sociografski prebjeg u sferu gotovih rješenja i prostih zaključaka – dečko nije imao šansu za nešto bolje. Kako je čovjek poludio to ne znamo. Ali, ne znači da đavo nije došao po svoje i zbog činjenice da se mladi ljudi u Crnoj Gori tretiraju slično kao penzioneri. Bez prava su da učestvuju u bilo čemu, osim možda da honorarno zalijepe poneki predizborni plakat. Okrenuti su kafani, posebno u Nikšiću. Mogu da igraju mali fudbal i to je to. Iza ugla ih možda vreba i kakav crkveni kobac da ih vrbuje za svetu stvar. Osim toga, prepusteni su sami sebi. Na televizijama nema njihovog glasa. U novinama nema redakcija koje bi se približile

njihovim problemima. U partijskim omladinskim komitetima nema mjesta ako ne žele da se uškope. Dakle, jedina šansa je fakultet, a fakulteti nam baš i nijesu evropske obrazovne perjanice, da se blago izrazimo.

Trebalo bi samo vidjeti koliko u Nikšiću ima kladionica, koliko ljudi umjesto dnevnih novina ulicom idu sa urolanim biltrenom sa kladioničarskim kvotama. Kada sve to vidimo, možemo reći da imamo zlatnu omladinu, kad nas već nijesu sve poklali. Ili, imamo prepadnute, poluobrazovane šrafiće koji staraju bez otklona od sistema koji su im ostavili očevi. Kako god, ubistvo u Nikšiću teško je zamisliti u drugim okolnostima. Gotovo da je nemoguće da ga izvede neko ko se nije rodio devedesetih godina. U konkretnom slučaju radi se o 1994. godini koju smo vješto potisnuli u sjećanju, ali ona, kao što vidimo, nije zaboravila nas.

2.

Bio sam u Baru, trećem po veličini gradu u Crnoj Gori. Mladići i djevojke imaju novca za garderobu. Sve pršti od visokih štikli, bijelih pantalona i uskih šorčića. Oko ponoći svi se sele u jedan kafić. Tu se provode. Kako izgleda provod? Pije se alkohol, sluša jednolična muzika i gleda okolo. Smisao je gledati pažljivo i čekati da se nešto desi. To sam i sam radio, tek da se prisjetim kako je biti tinejdžer ili student u Crnoj Gori. Svi su u uniformama, obućeni na kalup. Frizure su gotovo identične, način na koji se parovi ljube, javljaju preko ulice... I, tako svako veče, dok se ne potroši boćica dezodoransa. U starijim vremenima slične aktivnosti su se nazivale sijelima. Kulturološki, pomaka gotovo da nema. Samo što je sada sijelo svako veče, pa je devalviralo uzbudjenje. Sve mora da se progura vatrenom vodom i smisao ponekad dođe.

U Baru, kao i u Nikšiću, nema pozorišta, bioskopa, studentskog kulturnog centra. Skupa garderoba se čuva za sljedeće ljeto kada ih čekaju isti viseći stolovi i isti di džej. U Crnoj Gori se ne mijenja vlast tako lako, pa se u svakom manjem gradu ustoliči i jedna garnitura za miks pultom, a opozicija duva po parkovima. Neka im je bog upomoć. Najveća razlika koji sam mogao da uočim između Crne Gore i zemalja Evropske unije je u parkovima. Ovdje su to mjesta otpadnika, tamo jednokratnih roštilja od folije i kulerskih dekica na kojima se leži i čita neka debela knjiga kakva i dolikuje pretenциjskom dobu duhovnog razvitka.

3.

To što država nema jasnou strategiju za mlade može da dovede do jednog apokaliptičnog scenarija. Mladi će kad ostare postati u dlaku isti kao njihovi roditelji. Pošto vrijeme ide naprijed, svaka stagnacija je nazadovanje. Mislim da smo krenuli tim putem i da nikoga nije briga. Za ubistva ćemo okriviti sekete, za drogu ćemo okriviti Zapad, za mlade zaklete DPS-ovce ćemo okriviti Darvina. I bićemo mirni, kao što mene smiruje kada vidim da se ipak

pojaviti i tamo neki bend i da nijesu svi baš konfekcijski skrojeni za vrli novi svijet koji im se nudi. Ipak, i tu se možeš prevariti. Evo, istinite priče za kraj.

Snimili su prvi spot, spremaju album, od gimnaziskih tezgi kreću ka ozbiljnoj produkciji. Imaju nekoliko pjesama butnovne tematike. Krpe se i bore u državi gdje je rokenrol propustio da se pojavi kada je trebalo. Jednog dana, basista benda, napiše članak za novine o nekom tipu koji koristi situaciju i organizuje koncerte tako da bendovi uglavnom ispuše. Mladići i djevojke iz benda vijećaju o tekstu. Zasjeda komitet čovječe! Odlučuju da otpuste basistu jer im je naškodio poslovnim planovima i razvoju karijere. Onda ulaze u studio i snimaju pjesmu o slobodi.

Tako to ide u Crnoj Gori, nigdje nije sigurno da te kakva staljinistička čistka neće pomesti. Zato nam je takav i rokenrol i opozicija. Ekonomski kriza može samo da izoštiri sliku i suoči društvo sa svojom impotencijom da stvori novu vrijednost. Svu sreću poželimo diplomcima crnogorskih fakulteta koji niču na svakom čošku i drže korak sa kladionicama. Ipak, dužnost je roditelja da uradi koliko može, i pokuša poslati svoje dijete da učeničke i studentske dane provede negdje drugo. Negdje gdje ga neće tretirati kao društvenu pojavu, nego tražiti od njega da smisli neki doprinos i još dobije novac za to.

Sarajevska organizacija Populari pokušava odgovoriti na pitanje
što BiH može naučiti od Hrvatske u procesu evropskih integracija

Dobri susjedi

Što Bosna i Hercegovina, kao država zapadnog Balkana koja je sa Kosovom na začelju evropskih integracija, može naučiti o tom procesu od Hrvatske, kao prve države našeg regiona koja će sljedeće godine zvanično postati 28 članica Evropske unije? Odgovore na to pitanje pokušava dati sarajevska think-tank organizacija Populari u saradnji sa Evropskom inicijativom sa stabilnost (ESI) kroz projekat "Dobri susjedi".

Populari navodi da kada bi se sprovedla anketa među bosanskohercegovačkim političarima, jedina stvar oko koje bi se jednoglasno složili bila bi bosanskohercegovačka budućnost u EU. Ne ulazeći u detalje njihove percepcije o tome što to zapravo znači, prilično je impresivna činjenica da se bosanskohercegovačka politička elita tako čvrsto slaže oko nekog pitanja. Gotovo da ne postoji politički lider koji nije izjavio da za BiH ne postoji alternativa članstvu u EU.

Međutim, uprkos jednoglasnoj podršci integracijama u EU, zemlja tek treba ozbiljno da se počne baviti ogromnom količinom obaveza koje je neophodno ispuniti da bi se taj cilj i ostvario. Razlika između obaveza koje preuzmu bosanskohercegovački političari i stvarnog stanja na terenu često je ogromna. Tako je BiH i dalje jedina država na zapadnom Balkanu (s izuzetkom Kosova) koja još uvijek nije podnijela službeni zahtjev za članstvo Savjetu EU. BiH je započela proces pristupanja EU potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) sa EU 2008.

Sigurnost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika

Proizvodnja mlijeka smatra se strateškim poljoprivrednim sektorom u BiH. Uključujući uzgoj goveda, ovaca i koza, proizvodnja mlijeka je najčešći oblik poljoprivredne proizvodnje. Oko 100 000 domaćinstava s farmama drži krave, a od toga 30 000 proizvodi mlijeko u komercijalne svrhe. BiH je 2010. plasirala 38,6 miliona litara mlijeka u Hrvatsku, što iznosi 53% od ukupne količine izvezenog mlijeka. Projekat "Dobri susjedi" posebno će ispitati način na koji nove procedure, koje su u skladu sa standardima EU, utiču na proizvodnju i njenu dinamiku.

Na drugoj strani, podsjeća Populari, susjedna Hrvatska je u junu 2011. završila zvanični proces pregovora, i najvjerojatnije će postati 28. zemlja članica EU u julu 2013. Kao prva država sa zapadnog Balkana koja će završiti ovaj proces, Hrvatska se suočila sa jedinstvenim izazovom – čak i početi sve potrebne reforme je bila novina i izazov. Uz kompleksnu strukturu *acquis communautairea* koji se neprestano razvija, bilo kakva pomoć bila bi dragocijena Hrvatskoj u vrijeme kada je započinjala pregovore, ali veoma malo pomoći je bilo dostupno.

"Nismo imali nikoga da nam kaže nešto o tom iskustvu... barem ne nekoga iz regionala" kaže Mira Medić, članica hrvatskog pregovaračkog tima s EU. Srećom, to nije slučaj s Bosnom i Hercegovinom. U svijetu poboljšanja regionalne saradnje, deset godina poslije, BiH se nalazi u mnogo povoljnijem položaju. Još dok su u završnoj fazi procesa pristupanja, hrvatski eksperti sigurno mogu pomoći Bosni i Hercegovini da ubrza tok ovog procesa razmjenom relevantnog znanja.

Uvidjevši to, Populari je pokrenuo projekat "Dobri susjadi" s ciljem da se ostvari pomak u raspravi u BiH vezanoj za EU, koja je trenutno zasićena politikom i ideologijom, te da se ona pozicionira u arenu praktičnih razgovora o koracima i konkretnim rješenjima zadataka koje je neophodno ispuniti zarad evropske budućnosti BiH. "U saradnji sa Evropskom inicijativom za stabilnost, želimo iskoristiti priliku i učiti iz hrvatskog iskustva tako što ćemo započeti raspravu o praktičnim pitanjima pritupanja EU", preciziraju iz ove organizacije.

Koristeći konkretne priče iz Hrvatske, projekat „Dobri susjadi“ će predstaviti korisne segmente hrvatskog pregovaračkog i procesa pristupanja, s posebnim naglaskom na poglavljia *acquisa* koja se bave sigurnošću hrane i zaštitom životne sredine. Kao što je pokazalo iskustvo Hrvatske, sprovođenje EU standarda u oba ova sektora ima direktni uticaj na život građana. Veoma važna, i za BiH neizbjegljiva, pomenuta dva područja prikazuju široku sliku onoga što treba biti učinjeno u ovoj zemlji.

Povlačeći analogiju, i mi u Crnoj Gori kroz ovaj projekat možemo vidjeti što je urađeno u Crnoj Gori i steći sliku o tome gdje se u ovom trenutku nalazimo. Za više informacija posjetite odjeljak o projektu „Dobri susjadi“ na sajtu www.populari.org. Stranica će, kako navode iz te organizacije, biti redovno ažurirana kako bi što više informacija bilo dostupno tokom projekta.

V.Ž.

Zaštita životne sredine

Pristupanje EU znači bolju uslugu za građane, više recikliranja, odgovarajuća odlagališta otpada, sanitaciju, inspekcije, procedure. Ovo složeno poglavlje *acquisa* sadrži preko 200 pravnih akata s ciljem zaštite okoline na principima održivog razvoja.

Hrvatska je za zaštitu životne sredine osigurala pomoć EU u periodu od 2007. do 2011. u iznosu od 96,7 miliona eura.

Što se tiče BiH, posljednji izvještaj o napretku EU ukazuje na činjenicu da još uvijek postoji značajan jaz između bosanskohercegovačkog i EU zakonodavstva, što se posebno odnosi na recikliranje u oviru prioritetnih tokova otpada.

Srećni Danci, ali i Grci

Uprkos ekonomskoj i dužničkoj krizi, 2/3 Evropljana osjeća se srećno i zadovoljno, pokazalo je istraživanje hamburške Fondacije za pitanja budućnosti. Studija ukazuje da su Danci najsrećniji Evropljani - čak 96% anketiranih stanovnika te zemlje reklo je da je srećno. Slijede, uprkos teškim krizama koje potresaju njihove zemlje, Grci (80%) i Italijani (79%). Njemci su najveći pesimisti - samo njih 61% kaže da je srećno. Gori rezultat imaju još samo Poljaci - srećnima se osjeća 50%. U svim zemljama žene su u načelu srećnije od muškaraca, stanovništvo sela srećnije od žitelja gradova, a mladi su najsrećniji dio stanovništva u svim zemljama.

Preskupo "alo" u Sofiji

Evropska komisija je upozorila bugarsku komisiju za telekomunikacije da mora da preduzme mjere protiv visokih cijena mobilne telefonije, koju građani najsiromašnije zemlje EU plaćaju više nego bilo ko drugi u Uniji. Bugarska regulatorna komisija je smanjila cijene na 6,64 eurocenta po minuti u julu 2010., nakon što je Komisija to od nje zahtijevala početkom 2009. U januaru 2011. prosjek cijene minuta u EU već je pao na 4,91 eurocenta sa tendencijom daljeg pada. Regulatorna komisija je zaprijetila operatorima kaznom, ali te kazne se čine smiješno malima u poređenju sa profitima kompanija. Propisane kazne su između 25 i 500 eura nedeljno.

Homofov na češki način

Jedan od najbližih saradnika češkog predsjednika Vlaclava Klausa, Petr Hajek ocijenio je prvu gej paradu u Pragu 13. avgusta kao "političku demonstraciju izvitoperenih vrijednosti", a homoseksualce nazvao "devijantnim". Hajek je zatražio da praški gradonačelnik Bohuslav Svoboda, koji je dozvolio da se održi gej parada napusti njegovu konzervativnu Građansku demokratsku stranku premijera Petra Nečasa, čiji je osnivač Klaus. Taj napad osudio je praški ogrank Klausovih i Nečasovih konzervativaca. Hajek se ranije "proslavio" tezom da pušenje ne škodi zdravlju, a i dosljedno odbija Darvinovu teoriju evolucije jer ne smatra da bi on sam mogao da potiče od "nekog tamo majmuna". U Pragu do sada nije bilo gej parade jer su Česi od svih postkomunističkih zemalja najtolerantniji prema seksualnim manjinama. Oni su se, i bez demonstracija na ulicama, prije nekoliko godina izborili da se zakonom omoguće istopolni brakovi što stabilno podržava oko 68% Čeha. Jedino pravo koje Česi ne bi dali istopolnim parovima je da usvajaju decu.

Poljska otvorila granice

Poljski predsjednik Bronislaw Komorowski potpisao je 26. avgusta zakon o amnestiji dijela ilegalnih imigranata čiji se broj u Poljskoj procjenjuje na 50-70000. Ovaj korak predstavlja kuriozitet u EU koja se suočava sa sve većim otporom prema imigrantima zbog ekonomskih teškoća i priliva velikog broja ilegalnih imigranata u nekim članicama. Amnestija će obuhvatiti strance koji nelegalno borave u Poljskoj u periodu ne kraćem od 20. 12. 2007, kao i one ilegalne imigrante kojima je odbijen status izbjeglica do 1.01. 2010. ali su ostali na teritoriji Poljske. Stranci koji su ušli ilegalno u Poljsku ili nezakonito produžili svoj boravak najčešće dolaze iz Ukrajine, Gruzije, Čečenije i Jermenije, ali i iz Vijetnama i sa Bliskog istoka.

Izvještavanje medija o događajima u susjednim zemljama kao ogledalo njihovih odnosa

Medijski autizam

Izvještavanje medija o događajima u susjednim zemljama, nekada dijelovima zajedničke jugoslovenske države, na neki način je i ogledalo njihovih odnosa. Uprkos proklamovanom cilju da se nakon traumatičnih 90-tih uspostave dobrosjedski odnosi na putu ka evropskim integracijama i dalje su česte tenzije, a neki suštinski problemi i dalje nijesu riješeni, što otežava normalizaciju stanja na prostoru bivše Jugoslavije. To se ogleda i u načinu na koji mediji prate događaje i procese u susjednim državama. Ponekad su nezainteresovani, tretirajući ih kao zbivanja u dalekim zemljama, a u drugim prilikama se izvještava pristrasno, uz potenciranje afera i skandala, kako bi se susjed prikazao u negativnom svjetlu.

SRBIJA: Izvještavanje medija u Srbiji o zbivanjima u susjednim državama, prema ocjeni dijela novinara i medijskih stručnjaka, prilično je jednostrano i pojednostavljeno. S jedne strane, to su izvještaji protokolarne prirode koji se tiču političkih elita, a s druge, velika pažnja se pridaje onome što se može nazvati skandalom ili

Mediji su za procese u susjednim državama ponekad nezainteresovani, tretirajući ih kao zbivanja u dalekim zemljama. U drugim prilikama se izvještava pristrasno, stavljajući se akcenat na afere i skandale, kako bi se susjed prikazao u negativnom svjetlu.

aferom. U takvim medijskim postavkama, o životu običnih ljudi u najbližem susjedstvu, njihovim potrebama, stavovima ili razmišljanjima - građani Srbije imaju veoma malo informacija. Direktor Ebard novinske dokumentacije **Velimir Kazimir Ćurguz**, kao najupečatljiviji primjer takvog medijskog odnosa prema susjedima navodi Kosovo: „Mi čemo, osim sukoba i incidenata između Albanaca i Srba, između rukovodstava i slično, vrlo malo saznati o tome kako prosječan građanin Kosova, bilo da je u pitanju Albanac ili Srbin, danas živi.“

U odsustvu kvalitetnih i pouzdanih informacija o životu susjeda iz regionala, građani Srbije imaju mogućnost da to otkriju putem, doduše, malobrojne štampe i elektronskih medija na mrežama kablovskih provajdera. Prema mišljenju stručnjaka, medijsko izvještavanje o susjedima u potpunoj je korelaciji sa ponašanjem ovdašnjih političkih elita. Uticaj politike na sredstva informisanja je nesumnjiv, što za neposrednu posljedicu ima činjenicu da ni javnost nije u mogućnosti da se suoči sa realnim stanjem u svom susjedstvu. Ono što je po **Radetu Veljanovskom**, profesoru Fakulteta političkih nauka u Beogradu, zabrinjavajuće je to da ponovo dolazi do procesa poistovećivanja uređivačkih koncepcija sa dominantnom politikom sopstvene vlasti - što je, nažalost, dobro poznata slika iz vremena raspada nekadašnje Jugoslavije. Ovo poistovećivanje – kaže Veljanovski – olakšava medijima opstanak: „Naravno, javna je tajna da mi još uvek, i u Srbiji i u okruženju, nemamo u potpunosti slobodne i nezavisne medije i da je njihova egzistencija

u velikoj mjeri vezana za mišljenje političara ili tajkuna bliskih političarima i da je to sve jedna vrlo loša sprega i novinara i urednika, čak i onih koji su hrabro pružali otpor takvim trendovima 90-ih godina. Ali naši mnogi novinari više nijesu u stanju da odolijevaju toj lošoj tendenciji sopstvene politike u našoj državi“, zaključuje Veljanovski.

BIH: Događaji i vijesti iz susjednih zemalja u BiH gotovo se po pravilu tretiraju kao regionalne i vrlo često sa refleksijom na tamošnje političke prilike. Kako i koliko važnosti će neka vijest iz susjednih zemalja dobiti u BiH, zavisi i od toga u kojem dijelu države se nalazi TV, radio ili novine, a što je precizno podijeljeno po entitetskoj liniji. Ipak, generalna je ocjena da se u BiH mnogo više i češće može čitati i vidjeti što se dešava u Srbiji, Hrvatskoj ili Crnoj Gori, nego šta se u tim zemljama piše o BiH. Zbog teške finansijske situacije u zemlji, sve je manje medija koji imaju svoje stalne dopisnike u susjednim zemljama pa se informacije preuzimaju uglavnom putem razmjene i posredstvom agencija. Te vijesti se tretiraju kao vijesti iz regionala i zauzimaju vrlo važno mjesto u najstarijem dnevnom BiH listu „Oslobodenju“, kaže glavna urednica **Vildana Selimbegović**. Jedna od anketa pokazala je da manje od 20% građana smatra da su mediji profesionalni u obavljanju svog posla, dok više od 50% ljudi misli da su mediji djelimično profesionalni. Prema istoj anketi, gotovo 90% građana smatra da mediji propagiraju samo jednu političku opciju, te podižu nacionalne tenzije.

HRVATSKA: Hrvatski mediji sve manje prate spoljnu politiku, a zbivanja u regiji samo ako se tiču Hrvatske – ocjenjuju analitičari. Hrvatski mediji, o zemljama u susjedstvu, izvještavaju isto kao što i njihovi mediji izvještavaju o Hrvatskoj – vrlo malo ili nikako, ističe medijski stručnjak i profesor na Univerzitetu u Zadru, **Stjepan Malović**. „Sve se svodi, ili na vrhunski politički protokol, ako su neke državne posjete u toku, ili na skandale i senzacije u skladu sa dobrim uređivačkim uzusima današnjih medija. Kakav je stvarni život, što se događa u Ljubljani, koja

Izvještaj o vodostaju rijeka u Hrvatskoj počinje sa rijekama na hrvatskim granicama, a rijeka dolazi iz Slovenije, ulijeva se tamo negdje kod Beograda u Dunav, a mi ne znamo kakav je vodostaj u Sloveniji, ne znamo kakav je u Srbiji. To je jedno sljepilo ili autizam, kaže profesor Stjepan Malović

je od Zagreba na sat i nešto vožnje, u Beogradu, koji nije tako daleko, u Sarajevu ili Podgorici – to saznajemo kroz neke druge kanale, a ne kroz medije. Mislim da je to jedan autizam“, ocjenjuje Stjepan Malović. Medijski autizam, o kojem govori, profesor Malović, zorno ilustruje vijestima „o vodostaju rijeka“ na hrvatskom radiju: „Analizirajući medije video sam da izvještaj o vodostaju rijeka u Hrvatskoj počinje sa rijekama na hrvatskim granicama, a rijeka dolazi iz Slovenije, ulijeva se tamo negdje kod Beograda u Dunav, a mi ne znamo kakav je vodostaj u Sloveniji, ne znamo kakav je u Srbiji. To je jedno sljepilo ili autizam.“ Spoljnopolitičke teme u hrvatskim medijima generalno su zanemarene, naglašava predsjednik Hrvatskog novinarskog društva, **Zdenko Duka**. S obrazloženjem o štednji, ukinuta su dopisništva u mnogim značajnim svjetskim centrima, a i u svim zemljama regije, osim u BiH. Uz rijetke izuzetke, kaže Duka, izvještava se samo o događajima koji se tiču Hrvatske ili Hrvata u susjednim državama: „Neke stvari ne možemo saznati, kao recimo u slučaju zaplijene jahte srpskom TV magnatu. Što se zaista tu dogodilo? Teško da to mogu saznati čitajući samo medije iz jedne zemlje. Svaka ima svoju verziju koja opravdava poteze ili zbivanja u njenoj zemlji, ali to nije novinarstvo, to je glasnogovorništvo“, naglašava profesor Malović.

KOSOVO: Mediji na Kosovu najviše prate zbivanja u Srbiji, Albaniji i Makedoniji i to uglavnom zbog njihovog uticaja na Kosovo, kao i zbog albanske populacije koja živi u tim državama.

Izvor Radio Slobodna Evropa

Zašto Evropska unija nema svoju reprezentaciju

Za sport treba para

Godišnja izdvajanja za sportske programe Evropske unije moraće drastično da se povećaju da bi se postigli dobri rezultati, zaključak je nezavisne studije. Ukupni fondovi EU za početne sportske programe Unije iznose 22,5 miliona eura za period od 2009. do 2011, što je skoro tri puta manje od iznosa koji je preporučen u studiji. Evropska komisija će tokom jeseni iznijeti prijedlog za godišnja izdvajanja za sport od 2014, kada se očekuje da sportski program EU počne da se sprovodi u punom obimu.

Evropska unija je nadležnost za politiku u oblasti sporta dobila Lisabonskim sporazumom koji je stupio na snagu 1. 12. 2009. Sporazum je u članu 165, dao mandat EU da razvije posebne programe za sport koji će se finansirati iz budžeta Unije. Evropska komisija izložila je detaljan prijedlog za politiku sporta u dokumentu pod nazivom "Razvoj evropske dimenzije u sportu", koji je objavljen 18. 01.2011. Ipak, objavljivanje dokumenta bilo je u sjenci briga među političkim krugovima u EU o količini novca koji će biti na

Evropska unija je nadležnost za politiku u oblasti sporta dobila Lisabonskim sporazumom. Sportskom politikom EU upravlja sportska jedinica pod okriljem generalnog direktorata Evropske komisije za obrazovanje i kulturu, pa je taj direktorat nadležan i za finansiranje.

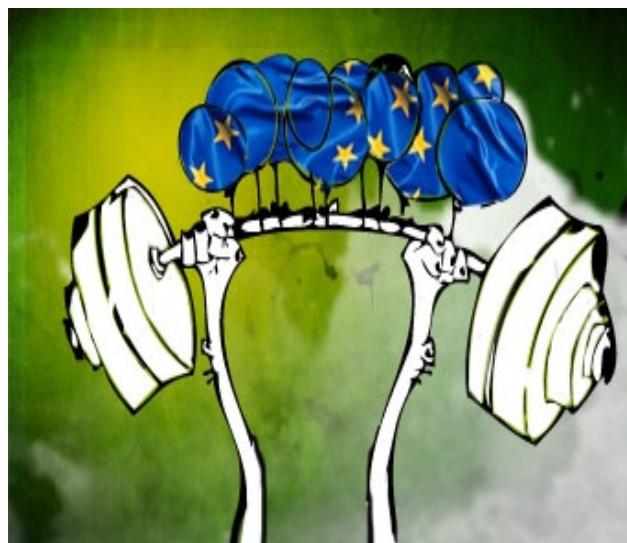
raspolaganju za finansiranje novih programa za sport u Uniji. Prema istraživanju sprovedenom u prvoj polovini 2011, potreban je godišnji budžet od 20 miliona eura da bi aktivnosti koje se preduzimaju dale očekivani rezultat. Studiju, čiji je cilj bio da se procijene značaj, efikasnost i dodatna vrijednost mjera na nivou EU, sproveo je u prvoj polovini 2011. konzorcijum kompanija na čelu sa italijanskomm firmom Economisti Associati, a učestvovala je i agencija za istraživanje javnog mnjenja Ipsos-MORI.

Najveći dio novca, do sada, trošen je na transnacionalne projekte koje je finansirala EK i kojima je postignut dobar rezultat u pružanju pomoći tokom izrade sportske politike, širenju iskustava i dobre prakse, kao i u provjeravanju održivosti mreža i jačanju evropske dimenzije sporta, ocjenili su istraživači. Transnacionalni projekti imaju najveći potencijal za postizanje dodatne vrijednosti u EU u prioritetima u domenu sporta i zato bi trebalo da dobiju 2/3 sredstava iz fonda, jedan je od zaključaka studije. Ostale, tzv. pripremne, aktivnosti podrazumevaju kampanje, brošure i konferencije u cilju podizanja svijesti o novim nadležnostima EU u sportu, kao i uspostavljanje mreža i foruma za razmjenu dobre prakse u sportskoj politici EU. Tu spada i finansijska podrška sportskim manifestacijama, kao što su Olimpijada mladih i Olimpijada za osobe sa invaliditetom. Ipak, kako je reč o eksperimentalnim projektima i s obzirom na kratke rokove, bilo je teško pretočiti rezultate transnacionalnih projekata u konkretne lekcije za kreatore poli-

Evropska komisija izložila je detaljan prijedlog za politiku sporta u dokumentu pod nazivom "Razvoj evropske dimenzije u sportu", koji je objavljen 18.01. 2011. Ipak, objavljivanje dokumenta bilo je u sjenci briga među političkim krugovima u EU o količini novca koji će biti na raspolaganju za finansiranje novih programa za sport u Uniji

tike, navedeno je u istraživanju. Takođe, projekti su teško mogli imati značaj na nivou cijele EU jer su sprovodeni u ograničenom broju zemalja, zaključeno je u studiji. Sportskom politikom EU upravlja sportska jedinica pod okriljem generalnog direktorata Evropske komisije za obrazovanje i kulturu, pa je taj direktorat nadležan i za finansiranje. Portparol evropske komesarke za sport **Andrule Vasiliu, Denis Abot** rekao je za Euractiv.com da će "nezavisni izvještaj pružiti Komisiji važan doprinos u njenom radu". "Komisija trenutno radi na potprogramu koji će biti dio budućeg programa za obrazovanje, usavršavanje i mlade (2014-2020)", kaza je Abot. Pripreme za pokretanje programa dugo su bile osujećene brigama o tome koliko će novca biti na raspolaganju za sport u okviru EU poslije smanjenja u budžetima zemalja članica koji su stvorili pritisak i na Brisel da smanji budžetske izdatke. Član 165 Lisabonskog sporazuma, kojim je EU data nadležnost u oblasti sporta, predviđa samo pravne osnove za aktivnosti, ali ne i detalje o finansiranju. "U toku je naša procjena rezultata u okviru priprema za budući program. Komisija će na jesen predložiti iznose za potprogram za sport", rekao je Abot.

Kada je riječ o drugim praktičnim pitanjima, istraživači su ustanovili da je optimalno da postoji ravnomjerna podjela posla i finansijske odgovornosti među partnerima. Izvještaj je preporučio više angažovanja na projektima koji treba da stvore dodatnu vrijednost EU, čak i ako su njegove aktivnosti usmjerene na generalnu populaciju na lokalnom nivou. Transnacionalni projekti trebalo bi da traju duže - do 3 godine poput drugih inicijativa koje finansira EK - a

finansiranje bi trebalo da bude oko 15 miliona eura godišnje umjesto sadašnjih 8,5 miliona, pokazuje izvještaj. To bi omogućilo kretaorima politike da postave sebi ambiciozne ciljeve i aktivnosti i da se dobije bolji odnos rezultata i zadataka. Najuspješniji programi tog tipa bili su namijenjeni uspostavljanju saradnje i razmjene između sportskih organizacija u Evropi tako da bi moglo da se radi na razlikama između sportova u zemljama EU.

Povodom specijalnih manifestacija, od organizatora bi trebalo da bude zahtjevano da opravdaju finansijsku podršku tako što će pružiti dokaze o ostvarivanju dodatne vrijednosti EU, smatraju istraživači. Ali, formalni zahtjevi za izvještavanjem trebalo bi da budu dopunjeni pravovremenim i konstruktivnim informacijama.

Podrška EU sportskim događajima trebalo bi da bude blago povećana na 4 miliona eura godišnje i usredsređena na takmičenja mlađih i ljudi sa invaliditetom, kojima se lako privlači pažnja javnosti, navodi se u izvještaju. Takođe, godišnje finasiranje od 0,65 miliona evra za studije, istraživanja i konferencije trebalo bi da bude povećano na milion da bi se obuhvatilo širi spektar aktivnosti. Izvještaj poziva kreatore politike da konsultuju sve relevantne strane u sportu oko tema istraživanja, studija i konferencija. Ipak ostaje da se vidi koliko će novca biti posvećeno punom programu za sport koji bi trebalo da počne 2014.

Što je predviđeno Vladinom uredbom o organizaciji decentralizovanog upravljanja IPA sredstvima

Pune ruke posla za IPA kordinatorku

Crnogorska Vlada nedavno je usvojila Uredbu o organizaciji decentralizovanog upravljanja Instrumentom prepristupne pomoći (IPA) Evropske unije kojom se uređuju organizacija i odgovornosti za decentralizovano upravljanje ovim sredstvima za period 2007. – 2013.

Tako je Uredbom, između ostalog, predviđeno uvođenje mesta Nacionalnog IPA kordinatora, kao i službenika nadležnog za akreditaciju, te strateškog koordinatora za IPA komponente III i IV, nacionalnog službenika za ovjeravanje, službenika nadležnog za ovjeravanje programa. Tu su i pozicije visokog programskog službenika, zatim nacionalni fond, operativne strukture po IPA komponenti/programu i rukovodilac operativne strukture. „Nacionalni IPA koordinator je ovlašćen za cijelokupnu koordinaciju u okviru IPA, obezbjedenje partnerstva između EK i Crne Gore i blisku vezu između opštег procesa pristupanja Crne Gore EU i korišćenja prepristupne pomoći u okviru IPA. Za nacionalnog IPA koordinatora može biti imenovan, odnosno postavljen, starješina organa ili rukovodeće lice u organu državne uprave“, navodi se u Uredbi.

Vlada je istovremeno usvojila i Informaciju o spremnosti i raspoloživosti ljudskih resursa u procesu pripreme za decentralizovano upravljanje IPA komponentama. Vlada ocjenjuje da je u prvom kvartalu 2011. napravljen “znatan napredak” u procesu uvođenja decentralizovanog sistema upravljanja IPA sredstvima, te podsjeća da je u februaru u Podgorici boravila misija revizora EK kako bi se upoznala sa stanjem komponenti I (podrška tranziciji i jačanju institucija) i II (prekogranična saradnja). “Nakon određenih komentara i sugestija od strane EK, Vlada je, u formi Informacije, usvojila nacionalnu Mapu puta i Akcioni plan koji sadrži tabelarni prikaz aktivnosti, odgovorne osobe/institucije, vremenski okvir za realizaciju aktivnosti, kao i prikaz indikatora. Rok koji je predviđen za nacionalnu akreditaciju (koja pre-

SLUŽBENICI BJEŽE SA ČASOVA

„Tokom analize kapaciteta u IPA tijekom u Crnoj Gori, primjećeno je da službenici Jedinica za implementaciju projekata nijesu, u svim slučajevima, pohađali obuke koje su organizovane u proteklom periodu, ili su ih pohađali različiti ljudi, što znatno ometa kontinuitet u procesu izgradnje kapaciteta. U tom smislu, Ministarstvo finansija će organizovati provjeru znanja svih aktera i struktura uključenih u IPA komponente I i II”, zaprijetila je Vlada.

thodi akreditaciji koju dodjeljuje EK) struktura uključenih u korišćenje fondova raspoloživih kroz IPA komponente I i II je prvi kvartal 2012”, piše u Informaciji.

U Vladi priznaju da kada je riječ o komponentama III(ruralni razvoj) i IV(razvoj ljudskih rezursa) da se Crna Gora “nalazi u nultoj fazi”. “Osnovni preuslov za prelazak na narednu fazu je zaokruživanje institucionalnog okvira državnih organa uključenih u navedeni proces”, piše u Informaciji. Ukazuje se da je u cijelokupnom procesu, od izuzetne važnosti projekat tehničke podrške, čiji je glavni korisnik Ministarstvo finansija. Taj projekat je startovao u novembru 2010, a njegove aktivnosti su, između ostalog, bile usmjerene na obuku državnih službenika uključenih u programiranje i primjenu projekata finansiranih iz IPA fonda. Do sada su održani seminari posvećeni ugovorima o uslugama, ugovorima o nabavkama i ugovorima o radovima, twinning ugovorima, a očekuje se i obuka vezana za donacije (grantske). Ukazuje se i da su prethodne ocjene nezavisnih revizora, kao jedan od najvažnijih nalaza, naznačile potreba za dodatnim zapošljavanjem. V. Ž.

Dug put u Evropu

Milana Bojović

Autorka je volonterka u Centru za građansko obrazovanje (CGO). Završila je Fakultet političkih nauka Univerziteta Crne Gore.

Moje djetinjstvo bile su devedesete. Balkanci bi razumjeli. Za ove koji su malo dalje geografski, ali predaleko u pogledu svih činilaca koji odlikuju nestabilno društvo, kratko pojašnjenje: raspad zemlje, krah ekonomije, roditelji gube posao, ratne vijesti iz regiona kao glavne teme, sankcije, duboke unutrašnje političke podjele koje razaraju porodice i dugogodišnja prijateljstva, ali i služe kao ulaznica ili prepreka za dobijanje posla i svega drugog što se moglo dodijeliti, mutni poslovi, bogatstva stečena preko noći, sve veći socijalni jaz među građanima. U tinejdžerskom periodu još malo rata, samo smo ga sada svjesniji, malo bombi za nas, puno straha i strepnje, briga za rodinu i prijatelje u Srbiji, ekomska stagnacija, neuspjele privatizacije, onda probuđene podjele Crnogoraca i Srba, referendumska tenzija, pa i referendum dode, prođe...

Tako su došle i moje dvadesete. Sužavamo podjele i političke strasti, i „mi“ i „oni“, svi pričaju o EU... Dijelili smo se dosta, sad bi se malo opet negdje pridruživali... A ja imam optimizma za ovu evropsku avanturu, jer se nadam da nas tamo čeka stabilnost. Poslije ovoliko promjena, sveopštег rasula i lutanja, to mi je velika želja. Stabilno, sređenje i zadovoljnije društvo. Radimo dosta na ispunjavanju uslova za članstvo, stvari se pokreću, promjene su vidne a evropski prioriteti daleko iznad svih ostalih. Priča se o demokratiji, ljudskim pravima, integracijama, globalizaciji, vladavini prava, transparentnosti, građanskom društvu, itd...

Ja očekuje da EU uvaži našu gotovo opsesivnu potrebu da budemo njen dio.

Ja želim da budem građanka EU jer bi u tom okviru mogao da se ispunи smisao naših života. U ovim uslovima, to bi značilo otprilike sljedeće: da se riješe problemi napačenih radnika i propalih privatizovanih preduzeća, da se školovanima da šansa za napredak, da se smanji uticaj političkih i rodbinskih veza, da zaživi

vladavina prava, da zapošljeni od plate mogu da prežive, da se socijalno ugroženima obezbijedi humaniji tretman, da i naši penzioneri starost provedu putujući po svijetu, da imamo taj osjećaj sigurnosti.

Želim izvjesniju budućnost, mogućnost da planiram, da se posvetim višim životnim potrebama, da gola egzistencijalna briga ne sputava moj mladalački optimizam i volju za životom. Ne želim da čitav život maštam kako je negdje drugdje, neka neko poželi da dođe da živi i u mojoj zemlji! Sada kada se svi važni politički igrači konačno slažu da glavni fokus treba da nam je evropski put, sada kad nema tako jakih podjela i tenzija, mislim da je došlo povoljno vrijeme da se disciplinujemo i radimo na stvaranju stabilnog društva.

Ne očekujem blagostanje. Znam da se i u EU strajkuje, da ima kriminala, nezapošljenosti, nezadovoljstva, terorizma i raznih problema. Mi smo premali smo da bi igrali zapažene političke uloge. Učesnici smo eksperimenta, po EU recepturi, mijenjamо se i prilagođavamo i neki eksperti će na ubilježiti pomake. Čeka nas još dosta posla do ulaska u evropsku porodicu. A i kada se to desi, opet će nas sačekati gomila obaveza i period adaptacije. Neko osjetnije poboljšanje će se vjerovatno desiti za koju deceniju. U međuvremenu, hoću da vjerujem da mora bolje, da može drugačije, sređenje, srećnije, i to za većinu! Možda sada nijesmo tako blizu kao što govore, ali moja generacija je toj Evropi odlučila i odvažno rekla: Čekam me, ja ću sigurno doći, samo me čekaj (dugo)!

**CGO i fondacija Friedrich Ebert raspisuju OGLAS
za polaznike XVIII generacije**

ŠKOLE DEMOKRATIJE

- Škole za izučavanje demokratije od teorije do prakse -

Školu čini 5 modula u ukupnom trajanju od četiri mjeseca. Nastava će se izvoditi jednom do dva puta nedjeljno, u trajanju od dva sata. Sve troškove pokriva fondacija Friedrich Ebert i Centar za građansko obrazovanje, uz obavezu polaznika/ce da pohađa najmanje 80% programa. Nakon završene Škole učesnici dobijaju diplomu i stiču pravo na dalje usavršavanje.

Pravo učešća imaju kandidati koji žele da doprinesu razvoju demokratije i građanskog društva u Crnoj Gori. Kandidati su dobrodošli bez obzira na godine, pol, nacionalnost, vjeru ili uvjerenja, uz naznaku da prednost imaju aktivisti političkih partija, nevladinih organizacija i svi oni koji pokazuju visok stepen društvenog aktivizma.

Program Škole demokratije osmišljen je na način da pruži šire razumijevanje ideje demokratije i načina na koji se ta ideja primjenjuje u različitim društvenim sferama.

Voditelj škole je prof. dr Radovan Radonjić, a uz njega sa polaznicima će raditi ugledni domaći i strani predavači.

Zainteresovani kandidati mogu podnijeti prijavu sa kraćom biografijom najkasnije do 15. septembra 2011. na adresu:

Centar za građansko obrazovanje
(za "Školu demokratije")
Njegoševa 36, I sprat, 81 000 Podgorica
Tel/Fax: 020 / 665 112
E-mail: info@cgo-cce.org
www.cgo-cce.org

Forum Alpbach „Pravda - odgovornost za budućnost“

Evropski Forum Alpbach, koji se već 65 godina održava u istoimenom austrijskom selu, okupio je i ove godine, u periodu od 18. avgusta do 03. septembra, vrsne stručnjake iz svijeta politike, ekonomije, nauke i biznisa, kao i veliki broj mladih ljudi i studenata. Pod sloganom „Pravda- odgovornost za budućnost“ učesnici ovogodišnjeg Foruma imali su priliku da diskutuju o različitim temama, čuju mišljenja stručnjaka iz različitih oblasti, ali i razmijene sopstvena iskustva i znanja i time doprinesu ostvarenju ideja koje Forum zagovara, a koje se ogledaju u stvaranju ujedinjene, tolerantne i miroljubive Evrope.

U okviru ovogodišnjeg Foruma održan je i trodnevni politički simpozijum, od 28. do 30. avgusta, na kojem je bilo više riječi o aktualnim pitanjima koja se tiču kreiranja i primjene međunarodnog prava. Posebno važno pitanje, koje je bilo u središtu diskusije među uglednim političarima, istraživačima, novinarima i aktivistima jeste pitanje globalne pravičnosti i mogućnosti da se svjetski ekonomski poredak učini što pravičnijim. Takođe, učesnici simpozijuma razgovarali su i o problemima koje državama stvaraju istorijski konflikti čijih se posljedica ne uspijevaju riješiti, ali i o poziciji svake od država u zajednici i odnosu i odgovornosti jednih prema drugima.

Na poziv austrijskog Ministarstva za odbranu i sport, na simpozijuma je učestvovala i **Dalibor-ka Uljarević**, izvršna direktorka Centra za građansko obrazovanje iz Podgorice. Ona je tom prilikom imala i niz dodatnih sastanaka koje je organizovalo Ministarstvo za odbranu i sport sa zvaničnicima Austrije iz oblasti evropskih integracija i bezbjednosti.

O perspektivama razvoja politika

Od 21. do 26. avgusta na hrvatskom ostrvu Vis održana je druga po redu Zelena akademija, u organizaciji fondacije Heinrich Böll i nekoliko partnerskih organizacija, pod nazivom "Kriza političke imaginacije i transformativni potencijal zelenih politika".

Na Akademiji je učestvovalo preko 180 aktivistkinja i aktivista, naučnika, novinara, kulturnih kreativaca i političara iz Hrvatske, zemalja regiona, Njemačke, Austrije, itd. Dio učesnika je bio u svojstvu polaznike ove Akademije, a dio u svojstvu predavača i panelista. Bilo je to jedinstveno okupljanje, na jednom mjestu i to punih šest dana, velikog broja ljudi koji godinama, pa i decenijama za sobom ostavljaju vidljiv trag u poslu kojim se bave što ga čini jednim od najznačajnijih civilno-društvenih događaja godine, kada se radi o konferencijskom/edukativnom dijelu rada nevladinih organizacija.

Učesnici su razgovarali o vrlo širokom spektru tema, od širenja Schengenskih granica i pristupanja EU, antikorupcijskim praksama, ratnim zločinima i suočavanju s prošlošću, perspektivama neposredne demokratije, urbanim kulturnim politikama, novim medijima, rodu kao poprištu politika isključivanja, energetskoj problematiki i klimatskim promjenama, aktuelnim društvenim zbivanjima u zemljama bivše Jugoslavije, ali i zemljama arapskog svijeta, nemirima u Britaniji, itd...

Na Akademiji je u okviru panela „Država, tržište i civilno društvo na zapadnom Balkanu – u potrazi za emanciparskim potencijalom”, svoje izlaganje imala i Daliborka Uljarević, izvršna direktorka Centra za građansko obrazovanje.

Ovogodišnju Zelenu akademiju su obilježila i dva predavanja, praćena diskusijom, Tariq Alija, britanskog istoričara pakistanskog porijekla i jednog od vodećih savremenih intelektualaca koji je govorio o arapskim protestima u smislu rezulatata i naučenih lekcija, ali i mnogim drugim pitanjima koja su bila u središtu interesovanja učesnika.

Korupcija u obrazovanju

Centar za građansko obrazovanje (CGO) i Centar za monitoring (CEMI) su tokom avgusta započeli sa realizacijom treće faze višegodišnjeg projekta "Korupcija u obrazovanju", uz podršku njemačkog Ministarstva za inostrane poslove.

Opšti cilj ovog projekta je da doprinese smanjenju korupcije u crnogorskom obrazovnom sistemu. Konkretno, projekat teži uspostavljanju mehanizama monitoringa i primjene mjera u borbi protiv korupcije u sferi visokog obrazovanja.

Oak Fellowship

The annual fellowship offers an opportunity for one prominent human rights activist to take a leave from front-line work to spend the fall semester (September – December) in residence at Colby College in Waterville, Maine. Obligations to the college are minimal; the fellow is expected to teach one seminar on his or her area of expertise, and interact with other students, faculty and staff. Following the period of the award, the fellow is expected to return home to continue human rights work.

For the application please visit <http://web.colby.edu/oak/files/2011/08/2012-Oak-Application.doc>.

Deadlines: by early September - Online application submission is available, by November 1, 2011 - Nomination deadline and by December 15, 2011 - Application deadline

<http://web.colby.edu/oak/files/2011/08/Oak-2012-Brochure-.pdf>

Westminster International Scholarships

Amount: Full tuition fee waivers, accommodation, living expenses and flights to and from London.

Eligibility: You must be an international student from a developing country and hold an offer for a full-time Masters degree.

Criteria: Academic excellence, development potential and financial need.

Deadline: 01 November 2011

These generous awards are aimed at fully funding you if you are from a developing country and will study a full-time Masters degree at the University. Particular preference will be given to you if you can demonstrate how the knowledge you acquire from your studies will aid the development of your own country.

<http://www.westminster.ac.uk/study/fees-and-funding/scholarships/january-2012/westminster-international-scholarships>

Izdavač: Centar za građansko obrazovanje (CGO)

EIC Bilten - Evropski puls - je elektronski časopis koji izlazi uz podršku fondacije Friedrich Ebert. Zaveden je u Ministarstvu kulture pod rednim brojem 578.

Urednik: Vladan Žugić

Uređivački kolegijum: mr Vera Šćepanović, Daliborka Uljarević,
mr Vladimir Pavićević, mr Dragan Stojović, mr Vladimir Vučinić, Petar Đukanović

Prevod i lektura: CGO

Art direktor: Ilija Perić

Ilustratorka: Dragana Koprivica

Producija: identity & promotion

Adresa redakcije: Njegoševa 36/1

Tel/fax: +382 20 665 112, 665 327

ep@cgo-cce.org, info@cgo-cce.org

Evropski puls možete preuzeti svakog posljednjeg petka u mjesecu na sajtu www.cgo-cce.org